

κυνθερνείον τοῦ Κέδρου, δινομασθείσης ἐξ αὐτῆς καὶ ἐπισκοπῆς, ἔδρευσότης ἐν Ροσιένῃ.

ΣΑΜΟΘΡΑΚΗ (κοινῶς Μαθράκι), νησίς, κειμένη ἐν τῷ Ἰονίῳ πελάγει ἀπέναντι τῆς βορειοδυτικῆς ἀκρας τῆς Κερκύρας Κεφαλὴ καὶ πρὸς Ν τῆς Ἐρρικούστης καὶ τῶν Ὀθρυνῶν. Ἡ ἐπιφάνεια αὐτῆς εἶναι 4 τετραγ. χιλιαμέτρων. Ἄπαγεται εἰς τὸ δῆμον Διαποτίων καὶ ἔχει δύο μικρὰ χωρία, Ἀπάνω καὶ Κάτω Πάντα, μετὰ πληθ. 237 κατ. ἐν ὅλῳ.

ΣΑΜΟΘΡΑΚΗ (τουρκ. Σεμεντρέκ), νῆσος τοῦ Αἰγαίου, κειμένη ἐν τῷ Θρακικῷ πελάγει ἀπέναντι τῶν ἐκβολῶν τοῦ "Εὔρους καὶ τῆς Λίου, ΝΑ τῆς Θάσου καὶ ΒΔ τῆς "Ιμβρου, ὑπαγομένη δὲ εἰς τὸ νομὸν τῶν νήσων τοῦ Αιγαίου (Τζεζάρι μπάργι σεψήδι). Ἀπέχει 24 μίλια (41 χιλιάμ.) πρὸς τὸ ΝΔ τῆς Αἴου καὶ 12 μίλια (22 χιλιάμ.) τῆς "Ιμβρου. Ἡ νῆσος ἐν γένει εἶναι δρεινὴ καὶ τραχεῖα καὶ κεκαλυμμένη ὅπερ πυκνετάτων καὶ σκιερῶν δρυμόνων. Ἐκτὸς στενῆς τινος καὶ μικρᾶς πεδιάδος πρὸς τὸ ΒΔ τῆς νήσου ἀπαστή ἐπιφάνειας αὐτῆς (20 μάχους καὶ 12 χιλιάμ. πλάτους) καταρέστη ὅπερ μέρος μονόδου καὶ ἀπό τοῦ οἰκισμοῦ δε φυγάδων ἀπὸ τῶν ἀκτῶν τῆς νήσου εἰς ὄψος 5,240 ποδῶν (1597 μέτρ.). Εἶναι τὸ ὑψηλότερον ὄρος κατὰ τὸ μέρος τοῦτο τοῦ Αιγαίου μετὰ τὸν "Αθων., ἔχοντα ὄψος 1936 μέτρων. Ἡ νοτία αὐτοῦ πλευρὰ εἶναι ἠηρά, ἡ δὲ βόρειος δασώδης καὶ ἀφιονεῖ χειμάρρων καὶ πηγῶν ὡς καὶ θερμῶν θειούχων καὶ ψυχρῶν μετταλικῶν, εἰς ᾧς, ἀπεγούσας 3ώρ. ἀπὸ τῆς κωμοπόλεως, προσέρχονται πολλοὶ ἐξ Αίου, Δεδεαγάτης, Θάσου καὶ Καβάλλας. Εἰς τοὺς δρυμούς καὶ φάραγγας αὐτοῦ ἐνδιαιτῶνται πολλαὶ ἀπηγριωμέναι σχεδὸν αἰγαὶς καὶ χοῖροι, ἡ δὲ κορυφὴ αὐτοῦ, γιονοσκεπῆς ἔτι καὶ κατὰ τὸ θέρος, εἶναι ἀποπτὸς ἐκ τοῦ Τρωτικοῦ πεδίου, ἐπ' αὐτῆς δὲ κατὰ τὸν "Ομηρον καθήμενος ὁ Ποσειδῶν ἔνεστο τὰς μάχας.

"Ψκοῦ ἐπ' ἀκροτάτης κορυφῆς Σάμου ὑλησσης Θρηικής· ἔνθεν γάρ ἐφαίνετο πᾶσα μὲν "Ιδη, φαίνετο δὴ Πριάμοιο πόλις καὶ νῆσος Αχαιῶν (Ν. 12). Τὸ σχῆμα αὐτῆς, ἔχούσης περιφέρειαν 12 λευγῶν, εἶναι ἐλειψοειδές· δὲν συγματίζεται δὲ εἰς τὰς ἀκτὰς οὔτε λιμήν, οὔτε ὄρμητήριον ἐκτὸς ἐπισφαλῶν τινων ἀποβάσεων. Διὰ τοῦτο δὲ Πλίνιος καλεῖ αὐτὴν. *Omnium importuosissima.* Ἀπας δὲ πληθυσμὸς τῆς Σαμοθράκης, συγκείμενος ἐκ 2500κατοίκων γριστιανῶν, εἰ-

ναι συνφυκισμένος εἰς μίαν κωμόπολιν, κειμένην κατὰ τὰ ΒΔ τῆς νήσου, τὸ Ἀκρωτήρι, τὸ μόνον καλλιεργούμενον μέρος αὐτῆς, πρὸς Ν τοῦ ὄπου συγματίζεται ἐγκοπή τις, ἥτις φαίνεται διτεῖ εἶναι δ τοῦ Λιθίου λιμήν αὐτῆς Δημήτριον. Ἦ κωμόπολις εἶναι ἀδρατος ἐκ θαλάσσης, ώς κειμένη ὥρ. 11½ ἀπ' αὐτῆς εἰς τινα πτυχὴν τοῦ ὄρους κάτωθι τῆς κορυφῆς Φεγγάρι, ἦν οἱ κάτοικοι ἔξελεκαν ἐνεκα τῶν πειρατικῶν ἐπιδρομῶν. Αἱ οἰκίαι αὐτῆς, πεντακόπιαι περίπου, κείνται ἡμικυκλισιδῶς ἐπὶ ἀμφοτέρων τῶν πλευρῶν τῆς γαράδρας. Κατὰ τὴν εἰσόδον αὐτῆς ἐπὶ βράχου τετραγωνικοῦ ὑφοῦται ἀρχαῖον φρούριον τῶν Γενοβατῶν (τοῦ Κατελούζου), οὐ αἱ βάσεις κυκλώπιαι. Οἱ κάτοικοι αὐτῆς ἀσχολοῦνται εἰς τὴν κτηνοτροφίαν, μελισσουργίαν, ἐλαιοιφυτίαν καὶ ἀνθρακοποίαν. Ἐτεῖ τῶν προϊόντων αὐτῆς εἶναι ἐλαῖαι, ἐλαιον, μέλι, τυρός (μιζέρωρα), αἰγοδέρματα καὶ ἀστραγάλοις καλλίστης ποιότητος ἀπαρτισμένα, ταῦτα διόδιαν ἐλαιοδένδρων αὐτῆς, πυρκαϊά κατέστρεψεν 1900 τοῦ Ιανουαρίου, κακησαστικῶς ὑπάγεται ἡ πόλις, καὶ τοῦτο τοῖνοι οἱ Σαμοθρακῆς ἐκείταν κατέτην Πατριαρχαῖον αὐτῆς, διόπου σήμερον τὰ δρεπάνα Ηλείας τοποίες. Ταύτην ἔξηρεύνησαν τοῦ Καρλοπολίτης πολλοὶ ἀπὸ τοῦ 1858, ὁ Conze, ὁ Chalopineau, ὁ Derille καὶ ὁ Coquart, καὶ ἐσχάτως ἡ αὐστριακὴ κυβέρνησις διὰ τοῦ Conze. ("Ιδε παραχατιών Θεοὶ καὶ Μυστήρια Σαμοθράκης").

"Η Σαμοθράκη ἐγένετο περιώνυμος ἐν τῇ ἀρχαιότητι διὰ τὰ θρησκευτικὰ αὐτῆς μυστήρια καὶ τὴν λατρείαν τῶν θεῶν Καβείρων. Ἐτεῖ αὐτῆς ἐγεννήθη δάρδανος, θεμελιώτης τοῦ βαττιλέου τῆς Τρωάδος, δὲ Ιασίσιων καὶ ἡ Ἀρμονία, τέκνα τοῦ Διός καὶ τῆς Ἡλέκτρας. Οἱ πρῶτοι κάτοικοι εἶναι Πελασγοί, μετὰ τούτους δὲ κατελήφθη ὅπερ τῶν Ίώνων τῆς Σάμου, ἐξ ἣς ἔτικε καὶ τὸ ὄνομα Ίσωας, εἰ καὶ ἄλλοι λέγουσιν διτεῖ ὀνομασθη ὡς τοῦ ὄψους τοῦ ὄρους αὐτῆς, (σάμοις γάρ ταῦ θύη). Πρότερον ἐκαλεῖτο Λευκανία καὶ Σαδύνησος. Ἐπέστη πάσας τὰς περιπετείας τῶν νήσων τοῦ Αιγαίου. Οἱ Σαμοθρακες συνεμάχησαν τῷ Ξέρκῃ ἐν τῇ κατὰ τῆς Ἐλλάδος ἐκστρατείᾳ, πλοίον δὲ αὐτῶν κατεβύθισεν ἐν Σαλαμίνῃ ἔτερον τῶν Αθηναίων, ὅπερ δύμως κατεβύθισεν ἀκολούθως τὸ κατ' αὐτοῦ ἐπιπεσδν πλοίον ἐξ Αιγίνης. ("Ιδε

Λεζία
Τραγία

γ
Γεωργία
φίες.
Σ. Σ.

Βριτανία

Αρχην

ΣΛΑΛΑΜΙΣ, Ναυμαχία Σαλαμίνος). Διετέλεστε μετά τῶν ἄλλων πληγούχωρων νήσων ὅπδ τοῦ; "Αθηναίους μέχρι τῆς ἐν Λιγδάς ποταμοῖς ναυμαχίας, μεθ' ἣν περιῆλθεν εἰς τὴν κυριότητα τῶν Δακκεδαιμονίων. Διὰ δὲ τῆς "Ανταλκιδείου εἰρήνης διετέρητο τὴν αὐτονομίαν αὐτῆς, ἣν ἡ Αἴγαυος, "Ιμβρος καὶ Σκύρος ἴωσανταν. "Ενεκα τῶν ἐν αὐτῇ τελούμενών μυστηρίων ἰθεωρεῖτο οἱρά εἰς τοὺς τοις, οἱ νεώτεροι, ἀντὶ νῦν διαλεκτάνωσιν, ἐπεσκότησαν μαζίλλον τὸ ζήτημα, εἰ καὶ μεγάλως περὶ αὐτὸν ἡσθολήθησαν. Ιδίᾳ τὸ ζήτημα περιεπλάκη ὅπδ τῆς ἐπιμονῆς διακεκριμένων τινῶν σοφῶν τῆς Εὔρωπης εἰς τὸ νῦν συγχέωσι τοὺς πελασγικούς Καθείρους πρὸς τοὺς φοινικικούς, μηδὲν πρὸς τοὺς πρώτους, καθ' ἀκέ τῶν ἀρχαίων ἔξαγεται, ξεροτακτικούς πλὴν τῆς ὁλος τυχαίας συμπτώσεως τῷ δινόματος.

μετὰ ταῦτα χρόνους. Ταῦτα πρὸς τοῖς ἄλλοις ἐκάθηθε Φίλιππος ὁ Μακεδὼν καὶ ἡ σύζυγος αὐτοῦ Ὀλυμπίας. Εἰς τὸ ἄπιστον αὐτῆς κατέφυγεν ὁ Ηρακλεὺς μετὰ τὴν ἐν Πύδνῃ ἤτταν

Οἱ σπουδαιότεροι καὶ μεθοδικώτεροι περὶ τὴν ἔρευναν τῶν εἰς τοὺς Καβείρους ἀσφορῶτων ἀσχολήθησαν εἰναὶ οἱ Fréret, Welcker, Müller καὶ Gerharb.

αὐτοῦ. Ὁ Γερμανικὸς γένεσις νὰ μυηθῇ τὰ μοστήρια αὐτῆς, ἀλλ᾽ οἰωνὸς ἐκώλυσεν αὐτόν. Ὁ Ἀπόστολος Πετροῦ περιέπλευσεν αὐτὴν ἐν καιρῷ νυκτός. Ἐπὶ τοῦ Μίθριδατικοῦ πολέμου οἱ πειραταὶ τοῦ Μίθριδάτου ἐπύλησαν τὸν ναὸν αὐτῆς καὶ ἀφήρησαν τὰ ἀναθήματα, ἀξίας γιλίων ταλάντων. Ὁ Πλίνιος λέγει τὴν Σαμιοθράκην ἐλευθέραν νῆσον. Βραδύτερον περιελήφθη εἰς τὴν ἐπαρχίαν τῆς Ἰλλυρίας καὶ κατόπιν εἰς τὸ θέμα τῆς Θράκης τῶν Βυζαντίων. Κατὰ τὸν ΙΔ' καὶ τὸν ΙΕ' αἰώνα κατεῖχον αὐτὸν οἱ Γενονότται, δωρηθεῖσαν τῷ Κατελούζων πόδι Ιωνίνου τοῦ Παλαιολόγου. Εἰς τὴν ἔσωσίαν τῶν Τούρκων περιῆλθε τῷ 1462 ἐπὶ Μεγάλετοῦ Πορθητοῦ. Κατὰ δὲ τὴν ἐπανάστασιν τῆς Ἐλλάδος κατηρημάθη, κατατραγέντων τῶν κατοίκων αὐτῆς, τῶν δὲ γυναικῶν καὶ παιδίων ἀχθεισῶν εἰς αἰγαλωτάσιν. Οἱ νῦν κάτοικοι αὐτῆς προτίθλιον ἔχοντες περιῶν.

Θεοὶ καὶ Μυστήρια Σαμοθράκης ἔν τε τῷ πόλεμῳ τῶν θεῶν ταξίν, τὴν τῶν δικένων, πνευμάτων, ἀκολούθων τῶν μεγάλων θεῶν τοῦ κυρίου ἐλληνικοῦ πολυθεῖσμοῦ θεωρουμένων. Ἐνίστε μάλιστα οἱ λίγαι ἀπηγχιαμένοι θεοὶ μεταπέποντες εἰς τὴν τάξιν τῶν ἡρώων· ὡς οἱ Κορύβαντες δὲ καὶ οἱ Κορῆτες καὶ οἱ Δάκτυλοι καὶ οἱ Τελγίνες, πρὸς οὓς πολλαχοῦ συνάπτονται, ἀφομοιοῦνται πρὸς τοὺς ἵερεῖς τῶν ἀρχαίων γρόνων, ὡς τε ἡ ἀνάμνηστες τῶν εἰς ἐπικοινωνίαν πρὸς τοὺς θεοὺς κατὰ τὴν πρωτόγονον ἐποχὴν εὑρισκομένων Ἱερέων συνεγένετο πρὸς τὴν τῶν θεῶν, οὓς ὑπηρέτουν καὶ ὧν οὐκ ἀπίθανον νὰ ἔλαμβανον ἐνίστε τὰ δύναματα. Κατὰ ταῦτα δὲ δὲν εἶναι ὅλως ἀναξία προσοχῆς ἡ τοῦ Fréret παρατήρησις περὶ τῆς συγγενείας τοῦ δύναματος τῶν Καβείρων πρὸς τὸ τῶν Καβείρων, Ἱερέων τῆς Δῆμητρος ἐν Πάρῳ.

"Η τῶν Καθείρων λατρεῖα, ὅπδ τῶν Πελασγῶν εἰς τοὺς "Ελληνας εἰσαγόθεισα, ὡς δὲ αἱ μυστήρια εἰς τιμὴν αὐτῶν ἐπελούντο.

‘Ηρόδοτος μαρτυρεῖ, λέγων: τὰ Καβείρων ὄργια, τὰ Σαμοθράκες ἐπιτελέουσι, παραλαβόντες παρὰ Πελασγῶν, ἀνὰ πᾶσαν τὴν χώραν ἦν διαδεδομένη, ἵδιξ δὲ ἐν Βοιωτίᾳ, ἥτις ἐν τῷ κυριωτέρῳ αὐτῆς κέντρῳ κατέστη καὶ ἐπὶ πλείσιν χρόνον παρὰ τὴν ἄλλην Ἑλλάδα ἐτήρητεν αὐτήν. Ἡ κυρία δύμας ἔδρα τῆς λατρείας τῶν Καβείρων, ἡ διατηρήσασα μέ-

Χρησμὸς τῆς ἐποχῆς τῶν Ἀντωνίνων, σωζόμενος ἔν τινι ἐπιγραφῇ τῆς Περγάμου, ἀναφέρει τοὺς Καβείρους ὡς ιεὺς τοῦ Οδρανοῦ, ἀδειλφοὺς δηλαδὴ δυοπατέρων τῶν Τιτάνων, προστίθεται δὲ ὅτι ἐν Περγάμῳ καὶ Ρέᾳ ἔτεκε τὸν Δία, παραστατούντων αὐτῷ τῶν Καβείρων, οἵτινες ἐν ταῖς ἐπιγραφαῖς παραδόσει διερμάτιζον τὸ αὐτὸν πρόσωπον, διπερ καὶ οἱ Κουρῆτες ἐν Κράτῃ.

χρι τῶν ἐλληνικῶν καὶ ρωμαϊκῶν χρόνων τὴν ἀρχαίαν ἀκμήν, η̄ ἐτέσια τῆς καθειρικῆς θρησκείας, ἣν ἡ σειρὰ ἔκεινη τῶν νήσων, ἡτις ἀπὸ τῆς Εδεσίας μέχρι τοῦ Ἑλλησπόντου ἔκτείνεται καὶ εἰς ἣν προσέφυγεν ἐπὶ τέλους, ἐφ' ὅτον διεκρίνετο ἐτὶ τῶν κυρίων Ἑλλήνων, ἡ πελασγικὴ φυλὴ. Γοῦστο ἀποτελεῖ τὴν ἴσχυρωτάτην ἀπόδειξιν τοῦ ὅτι ἡ καθειρικὴ λατρείαν ἦν καθαρῶς πελασγικὴ καὶ κατ' ἀκολουθίαν αὐτόχθων, οὐδὲ μετεδόνη ὑπὸ τῶν γνίκων, καίπερ ἔγκατεστημένων ἐν Θάσῳ.

Συγχρόνως ή τῶν Καθείρων λατρεία ἀνά-
εται καὶ κατὰ τὴν βορειοδυτικὴν περι-
πετήν Μικρᾶς Ἀσίας, ὥπ' ἀλλων τῆς πε-
ριπετῆς φυλῆς οὐδὲν διστύχον κατοκου-
μένην. Τῷ μεταξύ τοῦ θεοῦ τοῦ Ιησοῦ
εἰς Ἑλλον, διαγυρίζονται διτὶ ἐκ τῆς Μικρᾶς
φύλας ἡ λατρεία αὕτη μετεδόθη καὶ εἰς τὴν
Σαμοθράκην, οἱ δέ, ὡς Διονύσιος ὁ Ἀλι-
καρνακαῖος, ὁ Πλούταρχος ἀλλ. διτὶ ἐκ Σαμο-
θράκης μετεβιβάσθη εἰς Ἀσίαν. Εἰ καὶ τῇ
τελευταῖᾳ δὲ ταύτῃ γνώμῃ συντάσσεται καὶ
διὸ Ottfried Müller, πιθανώτερον φάνεται διτὶ¹
τὴν πρώτην αὐτῆς ἀνάπτυξην ἡ λατρεία τῶν
Καθείρων ἔλαβεν ἐν Ἀσίᾳ.

Οι Κάβειροι, ἔλεγον δέ τε Στήσιμοροτος καὶ οδός ἔξαγγελλονται τοῖς ἀμυνήτοις.
*Αθηνίων, προνύρχοντο ἐκ τοῦ ὄρους Καβείριον, διακλαδώσεως τῆς Ιδής. ἐξ οὐ καλον
που, διακλαδώσεως τῆς Ιδής. ἐξ οὐ καλον
καὶ τὸ ὄνομα, ἵεροφάνται ἐκεῖ τῆς θεᾶς
τοῦ Κυβέλης γενόμενοι. Πρὸς δὲ εὑρίσκομεν πόλιν Καβείριαν ἐν τῇ Μικρᾷ Φρυγίᾳ καὶ
ἄλλην Καβείριαν ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ τοῦ Πόντου, τὰ δύο ματα τῶν διποίων μαρτυροῦσι τὴν
ἀρχαιοτάτην ἐν τῇ χώρᾳ ἐκείνῃ λατρείαν
τῶν περὶ δύο διόλυγος θεῶν. Κατὰ τὸν Φερεκύδην οἱ Κάβειροι ἐλατρεύοντο ἐν ταῖς πόλεσι τῆς Τρωάδος, δὲ Παυσανίας λέγει διτί
ἡ Πέργαμος ἡνὶ ἀλλοτε καθ' ὅλοκληρά τοῖς Καβείροις ἀφιερωμένη. Κατὰ τὸν ρήτορα
Ἀριστείδην ἔθεωροῦντο πρεσβύτεροι
(ΤΟΜΟΣ Ζ').

καὶ καὶ δόλοκληρίαν ἦν ἀφειρωμένη. Ἐν τῇ ἐξωτερικῇ λοιπὸν λατρείᾳ οἱ Κάθειροι, υἱοὶ τοῦ θεοῦ τούτου, παριστάνται ὡς βοηθοὶ καὶ ὑπουργοὶ (πρόπολοι) αὐτοῦ, ἢ προσωποποίησις τῆς δυνάμεως καὶ τῶν ἔργων αὐτοῦ. Ὡπδ τὴν ἐποψίν ταῦτην οὖν ἀπιθάνως ὁ Welcker προσεγγίζει τοὺς τρεῖς Καθείρους τοῖς τρισὶν Ἰδαῖοις Δακτύλοις, οὓς ἀπόσπασμα τῆς Φορώντος ἔδος. ἀραιοτάτου¹ ἐπικοῦ ποιήματος τῆς πληροφορίας τοῦ Φωτίου σχετικῶς πρὸς ἀμφότερα αὐτῆς τὰ μέρη, διέτι τὸ φυσικὸν συμπέρχομα ἐκ τῆς μελέτης τῆς ἐπιγραφῆς ταύτης είναι διτὶ κατὰ τὸ ἐσωτερικὸν δόγμα αὐτὸς δὲ Ἡραίστος δὲν ἔτο μόνον, ὡς ἐν τῷ ἐξωτερικῷ μύθῳ παρίστατο, πατήρ τῶν Καθείρων, ἀλλὰ καὶ εἰς τούτων, ὁ πρῶτος πάντων, ὁ καὶ ἔξογὴν Κάθειρος. Τοῦτο δὲ καὶ ὑπὸ νομιμείατικῶν μνημείων διαπιστοῦται.

προστάτη της Ελληνικής, αρχαιολόγου, παραδοσιακού και γενικού ιερέως του Βασιλείου, τάσσει παρά την "Άδραστεία", έναν αυτήν όμοιον την χώρα, έξι ή περισσότερες επαρχίες της Αργοναύτειας, μεταπεσόντας εις την τάξιν τῶν μετάλλων. Κατὰ ταῦτα δὲ καὶ δός Νόννος, εἰςάγων εἰς τὸν στρατὸν τοῦ Διονύσου τοὺς ληγνίους Καθείρους, μεταπεσόντας εἰς τὴν τάξιν τῶν ἡρώων, πλάττει δι' αὐτῶν πρόσωπα, εἰς τὰ ἔργα τοῦ πυρδὸς ἐπιδεδομένα, καὶ χρακτηρίζεις αὐτοὺς δια οὐ μόνας ἐσχαρεῖν τοις, βοηθοῦντας τῷ θείῳ πατρὶ ἐν τοῖς σιδηρουργείοις τῆς Λίτηνης. Συγχρόνως οἱ Κάθειροι τῆς Λήμουνον εἶναι πεντάμετρα τῆς γονιμότητος τοῦ ὑπὸ τοῦ ὑποθύρουν πυρδὸς διατηρουμένου ἐδάφους, ίδιά δὲ τῆς παραγωγῆς τοῦ οίνου, ἐπὶ τῷ ὅποιῳ ἡ νῆσος ἐφημιζετο. Τπδ ταύτην δὲ τὴν ίδιότητα διαίσχυλος ἐν τῇ τραγῳδίᾳ αὐτοῦ τοὺς «Καθείροις» παρίστηταις αὐτοὺς ὑποδεχομένους ἐν Λήμωνῳ τοὺς Ἀργοναύτας καὶ παρέγοντας αὐτοὺς ἀφονον οἴνον.

Καὶ τοῖσι οὐτοῖς μὲν ἡσαν οἱ λήμνιοι Κάθειροι, ὑπὸ τὴν ἐξωτερικὴν αὐτῶν ἔποιην ἐξεταζόμενοι· ἐν τοῖς μυστηρίοις δύμας, ἀπέρ πρὸς τιμὴν αὐτῶν ἐτελοῦντο, καὶ καθ' ἡ τὰ ἀπόρρητα αὐτῶν ὀνόματα ἐξελαλοῦντο, πολλῷ ἀνωτέραν κατείχον θέσιν. Τότε δὲν ἡσαν πλέον ἀπλὰ πνεύματα· ἡσαν θεοί· μεγάλοι, θεοὶ δυνατοί· «Κάθειροι... εἰσὶ δὲ οἵτοις Ἡραίστοι οἱ Τιτάνες» λέγει δ. Φώτιος ἐν τῷ Λεξικῷ αὐτοῦ καὶ ἡ πρὸς τοὺς Τιτᾶνας συγγένεια αὔτη ἐδηλώθη ἦδη ἐν τῇ καθειρικῇ τῆς Περγάμου, βεβαιουμένη καὶ ὅπλα σπουδαίας ἐπιγραφῆς βωμοῦ, ἀνακαλυψθέντος ἐν "Ιμβρῷ καὶ ἐν ἣ ἐν τῇ πρὸς αὐτοὺς ἐπικλήσει καλοῦνται θεοὶ· μεγάλοι, θεοὶ δυνατοί, θεοὶ ισχυροὶ μετὰ τοῦ Κασμείλου ἀνακτος καὶ τῶν τεσσάρων τῆς Θεογονίας τοῦ "Ηαιόδου Τιτάνων, τοῦ Κοίου, Κρέος, "Ὑπερίωνος, "Ιαπετοῦ καὶ τοῦ Κρόνου. "Ἡ ἐπιγραφὴ αὕτη μεγάλως ἔξαιρε τὴν ἀκρίτειαν Σαμοθράκης μυστήρια, ἀπέρ πολὺ οἱ Ρωμαῖοι ἐτίμων, διότι ἐν αὐτοῖς ἀνεύρισκον τὴν καταγωγὴν τῶν ἐφεστίων αὐτῶν θεῶν (*penates*), εἶναι δὲ πελασγικὰ ὀνόματα, ἐκ τῶν παλαιοτάτων τῆς ἐλληνικῆς γλώσσης στρωμάτων ἐλκοντα τὸ γένος, ὡς ὁ κ. F. Lenormant ἐν τῷ «Λεξικῷ τῶν ἐλληνικῶν καὶ ρωμαϊκῶν ἀρχαιοτήτων» σημειοῦται. Τὰ τρία πρῶτα γράμματα τῶν ὀνομάτων τῶν τριῶν θεῶν παρέχουσιν αὐτοῖς (τοῖς ὀνόμασι) ὡς κύριον στοιχεῖον τὴν λέξιν ἀξίος κατὰ τὴν ἀρχαιοτάτην αὐτῆς σημασίαν, τὴν τοῦ ἵσχυρός, δυνατός, ἦν κέκτηται ἐν τῷ κυρίῳ ὀνόματι "Αἴθερά καὶ ἐν τῇ πρὸς Διύνυσον τὸν ταυρόμορφον ἐπικλήσει· τῶν γυναικῶν τῆς "Πλιδός: ἀξιε ταῦρε. Τὸ δέρσος καὶ κέρσα σηματίνουσι πιθανῶς τὸν σύζυγον καὶ τὴν σύζυγον, τοῦ "Ηευχίου τὸ μὲν κέρσας ἐρμηνεύοντος γάμος, τῷ δὲ κέρσαις ἀποδιδόντος τὴν σημασίαν τοῦ νυμφεύσασθαι. "Ἡ ἐπιμολογία τοῦ "Αξίερος ἀπο-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

θάνεις πολλῷ δυστερεστέρα. Ἰσγυρίσθηταν μὲν τινες ὅτι τὸ δύομα τοῦτο ἔχει δεύτερον συνθετικὸν τὸ ἔρως οὐ πᾶν τὸν ἀρχαῖον αἰολικὸν αὐτοῦ τύπον ἔρος, ἔρου, ὡς συνήθως καὶ παρ' Ὁμήρῳ ἀπαντᾷ, ἡ τοιαύτη δύως ἐτυμολογία δὲν εἶναι λίαν πιθανή, ἀτε περὶ θηλείας θεότητος, ὡς παρακατίοντες δείξουν, προκειμένουν. Ἀλλὰ καὶ δέ Fréret, ἀνευρίσκων ἐν τῷ Αἴορος συγχριτικὸν τοῦ ξίφους, δὲν φαίνεται πιθανώτερα λέγων, διότι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἔδει ἀναγκαίως γὰρ λήγῃ τὸ δύομα εἰς τέρος. Ὅπολείπεται τύπος τῶν νομισμάτων τῆς νήσου. Τοῦτο ἐπανάγει ήμας εἰς τὴν Μικρὰν Ἀσίαν, ὅπου ἀδείξαμεν ἥδη τοὺς Καβείρους κοινωνοῦντας τὴν Κυβέλην καὶ δύο η εἰς τιμὴν τῆς Μητρὸς ὃν πᾶν τοῦ Μίδα τελουμένη ἔστη τὴν ὕδατά των καὶ τοὺς Μεγάλοις Θεοῖς, ἥτοι τοὺς Καβείρους, καθιερωμένη, ἀναμιμνήσκει δὲ καὶ τὸ σπουδαιότατον τῆς Σμύρνης μετάλλιον, ἐφ' οὗ παρίσταται ἡ Κυβέλη καθημένη καὶ φέρουσα εἰς τὴν χεῖρα τοὺς δύο Καβείρους ἐνόπλους καὶ ὡς τοὺς Διοσκούρους παρισταμένους.

έρα, πλείσινας περιειδηλημένη πιθανότητας
ἀλλούτες, ή υπόθεσιν διτὶ τὸ ἀξίος εἰναι
πέθετον θετικόν, ἀπὸ τῆς ρίζης τοῦ ἀξίου
παραγόμενον καὶ ἐν δῷ ή κατάληξις ερος
πίεσιν τοῦ ὑπὸ τῆς ρίζης σημαινόμενου δη-
οῖο. Κατὰ ταῦτα ἀξίος εἰρος εἰναι δι κατ-
οχὴν ἀξίου, δυνατός, ή ἰσχυρωτάτη καὶ σε-
ιστοτάτη τῶν καθειρικῶν θεοτήτων. Τὸ
ἄσματι λογοθή Κάδμοι λοις φαίνεται συγ-
ειδὲς τῷ κάτιῳ, καὶ δῶ = διακοσμῶ, με-
γεῖσι.

Κατ' ἄλλην παράδοσιν οἱ δύο ἄρρενες Κάιροι είναι ὁ μὲν πρεσβύτερος ὁ Ζεύς, ὁ δὲ ώτερος ὁ Διόνυσος, προσκεκολλημένοι τῇ ἐφ ἡ τῇ φρυγίᾳ Κυθέλῃ. "Οντως δὲ ὅ, τε συκιανὸς ἐν τῇ Συρίῃ θεῷ, ὡς καὶ ὁ οἰλιαστὴς τοῦ Ἀριστείδου τὰ μυστήρια τῆς αριθμούρχης τῇ θεᾷ ταύτῃ ἀποδιδόσιν, ἡ τῆς Κυθέλης εἰκὼν είναι ὁ συνηθέστατος

μαγαραφικῶν μηνυμάτων. Ἐπὶ τῆς ἑτέρας προσόψεως [τοῦ αὐτοῦ ἀγγείου φέρεται ὡς δὲ θεὸς υἱός, πρὸς τὸν Κάσμιλον ἀνταποκρινόμενος, δ. Διόνυσος παιδίον μετὰ τοῦ δύναματος πλήρους, κρατῶν δὲ τὸν θύρσον καὶ περιβεβλημένος κισσόν.

Ἐν γένει ἐξ ὅσων εἴπομεν καὶ πολλῶν ἄλλων διδομένων προκύπτει ὅτι τὸ καθειρικὸν

σύστημα είναι σύστημα θεῶν τῆς φύσεως, οιοί εἰσι πάντες οἱ τῆς πελασγικῆς φυλῆς θεοί, παρ' οὶς δὲ ἀνθρώποις φισμὸς κατέχει πολλῷ κατωτέρων θεῶν η ἐταῖς κυρίως ἔλληνικαῖς ὥρησκείαις. Τὸ σύστημα τοῦτο σαφῆν εἴσιτο φέρει τὰ γνωρίσματα τῆς ἐκ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας καταγωγῆς αὐτοῦ καὶ τῆς στενῆς καὶ διαιφλοινεκήτου συγγενείας πρὸς τὸ φρυγικὸν ὥρησκευμα, δύναται δὲ νὰ συνοψισθῇ ώδε: Μεγάλη τις θήλεια θεότης, πρώτη ἀρχὴ καὶ γενεικὴ μήτηρ τῶν θεῶν ὡς καὶ πάντων τῶν ὄντων, Γῆ—μήτηρ οὐτως εἰπεῖν, ἀνάλογος ἐν τῇ ἀρχικῇ αὐτῆς συλλήψει πρὸς τὴν Κυβέλην τῆς Φρυγίας η τῆς "Ιδης, εὐχερῶς ταῦτιζουμένη πρὸς τὴν Δήμητραν, δυναμένη δὲ νὰ προσεγγίσῃ τῇ Ἀρρεδίτῃ· εἰτα παρ' αὐτὴν δύο ἀρρένων θεῶν δ πρῶτος, δ ἀρχαιότατος, θεωρεῖται ἀλληλοδιαδέχως ὡς Ζεὺς, Ἀδης, Ἡλιος καὶ ἀνδρῶδης Διόνυσος. Ἐν Λάμψιῳ είναι Ἡφαιστος, ἀτε δὲ διθεὸς τῆς φωτεινῆς καὶ πυρίνης ἀρχῆς, τοῦ οὐρανοῦ καὶ χθονίου πυρὸς, τοῦ γονιμοποιῶντος τὴν πρωτείην καὶ ἀδρανῆ θλην, τὴν Γῆν—μητέρα, ἐξ ἣς κατάγεται. Ἐκ τῆς ἑνώσεως αὐτῶν γεννᾶται δὲ Κάσπιλος, δ διαισθητῆς τοῦ σύμπαντος, δ γάρ τοις γεννητῆς, πρωτοποιούμενος ἐν τῷ ιθυφαλλικῷ Ἐρυμῇ, ἐν τῷ ἀνδρῶδει Διονύσῳ η καὶ ἐν αὐτῷ τῷ "Ἐρωτι, ἀφομοίωτις ἀναγκαῖως ἀναμιμνήσκουσα ημᾶς τὸ ὄνομα "Ιμερος" "Ιμερος", διπέρ διπέρ του καθειρικοῦ τούτου Ἐρυμῷ τῇ φερω-

Καὶ ταῦτα μὲν περὶ αὐτῶν τῶν θεῶν· νῦν δὲ περὶ τῶν εἰς τιμὴν αὐτῶν τελουμένων μυστηρίων.

Τὰ ἐν Σχαμοθράκη εἰς τιμὴν τῶν Καβείρων τελούμενα μυστήρια ἦσαν τὰ διασημότερα καὶ σεβαστότερα τῶν παρ' Ἑλλήσι μετὰ τὸ Ἐλευσίνια. Ἔνα τῶν περὶ τῆς ἴδρυσεως αὐτῶν

'Αλλ' οἱ θεοὶ τῆς Σαμοθράκης ἀρχουστι καὶ ἐγχωρίων μύθων ἀναφέρει Διόδωρος ὁ Σικελιώ

της (Ε', 47—49). Τὴν ἀρχὴν αὐτῶν δημιουροῦσι λοιπὸν κατὰ τὸν συγγραφέα τοῦτον εἰς κατακλυσμόν, ἐπενεγκόντα τὴν καταστροφὴν τῶν προχωμάτων τοῦ Εὔξενου πόντου, οὗ τὰ θεατὰ διήνοιξαν δίσδον διὰ τοῦ Βοσπόρου. Πέπται αἱ νῆσοι καὶ αἱ ἀκταὶ τῆς χώρας κατεκλύσθησαν, μάνιον δὲ ἡ ὑψηλὴ τῆς Σαμοθράκης κορυφὴ παρέχει ἀσύλον τοῖς φυγάσιν, ὡς τὸ Ἀρραβάτ τῷ Νῷ καὶ διὰ Παρνασσὸς τῷ Δευκαλίων καὶ τῇ Πύρρῃ. Οὗτοι τότε εὐγνωμονοῦντες πέπσαν καθιεροῦσι τὴν νῆσον καὶ τὰς ἀκτὰς αὐτῆς διὰ πληθύς βωμῶν τοῖς εἰρημένοις θεοῖς καλύπτουσι. Τάχιστα ἐν τοῖς ἀπὸ τοῦ κατακλυσμοῦ λιασθεῖσι φυγάσι τούτοις ἔγκαθίστανται διάφοροι ἥρωες, ὁ Σάων, υἱὸς νοῦ Διδεὶς ἢ τοῦ Ἐρεμοῦ, εἴτα τὰ τρία τέκνα

τοῦ Διός καὶ τῆς Ἀτλαντίδος Ἰλέκτρας, δὲ Δάρδανος, δὲ Ιασίων καὶ ἡ Ἀρμονία, ἀπελθούντες ἐξ Ἀρκαδίας ἡ Κρήτης, ὃν δὲ μὲν Ιασίων παρ' αὐτοῦ τοῦ Διός διδαχθεῖς, ἔρυσε μυστήρια, δὲ δὲ Δάρδανος ἐκ Σαμοθράκης διπαιρισθεὶς εἰς Ἀσίαν καὶ ἐγένετο ἴδρυτης τοῦ κράτους τῶν Τρώων, εἰσαγαγὼν καὶ τὴν τρείαν τῇ Μεγάλῃς Μητρῷς τῇς Φρυγίας, Ἀρμάζοντας τοῦ ποντικοῦ νεροῦ, καὶ οἰστασμένος τοῦ ποταμοῦ γαστούς αὐτῶν πληνταί κατὰ τὴν παράδοσην ταύτην οὐχὶ ἐν Θηραῖς, ἀλλ' ἐν Σαμοθράκῃ.

ΑΘΗΝΑ

Αλλὰ καὶ Διονύσιος δὲ Ἀλεκαρνατεῖς θέλει τὸν Δάρδανον ἐκ Σαμοθράκης εἰς Τροίαν μεταβάντα, παρίστηται δὲ αὐτὸν καὶ οὐχὶ τὸν Ἰασίωνα ὡς ἰδρυτὴν τῶν καθειρικῶν μυστηρίων, ἀπερι εἴτα μεταφέρει εἰς τὸ νέον αὐτοῦ κράτος. Κατ' ἄλλους ἰδρυτὴς τῶν μυστηρίων τούτων ἦν δὲ Ἡετίων ἢ Ἀετίων, κατέχων παρά τισι τὴν θέσιν τοῦ Ἰασίωνος ἐν τοῖς υἱοῖς τῆς Πλέκτρας,

Ἄνται ἀριδόλων εἰδὸν αἱ διηγήσεις, αἱ μάλιστα θεραπεύουσαι τὴν ἔθνικὴν τῶν Σαμοθράκων φιλοτιμίαν, παριστάσαν τὴν νῆσον αὐτῶν ὡς τὴν ἑστίαν τῆς τρωικῆς δυνάμεως καὶ τὴν γῆν, ἵνα ἂντοι οἱ μεγάλοι θεοὶ ἔργουσαν τὴν ἐμυτῶν λατρείαν καὶ ἀπεκσλύψαν τὰ ἱερά ὅργια. Εἴδομεν δύμας προηγουμένων δὲ πελίσας πιθανότητας ἀληθείας ἔχει ἡ παράδοσις, καθόλην ἡ λατρεία τῶν μεγάλων τούτων θεῶν μετηνόχθη ἐκ τῆς "Ιδης εἰς Σαμοθράκην, δυναμένης πάντοτε τῆς ἴδρυσεως αὐτῶν" ἢ ἀποδοθῆ εἰς τὸν Δάρδανον καὶ Ἰστρίων, οἵπερ καὶ αὐτοὶ οὗτοι ἐνίστε Κάβειροι καλοῦσθαι.

Κυρίως ὅμως εἰς τὸ ἀκρότατον τῆς ἀκμῆς καὶ λαμπρότερος αὐτῶν ἔξικοντο τὰ τῆς Σαμοθράκης καθειρικά μυστήρια ἐπὶ τῶν διαδόχων τοῦ Μεγάλου Ἀλεξανδρου. Ὁ Δυτίμας χος ἀναλαμβάνει ὑπὸ τὴν ἴδιαιτέρων αὐτοῦ προστασίαν τὰ ιερὰ τῆς νήσου καὶ περὶ τὴν διοίκησιν αὐτῶν ἀσχολεῖται, ἀναρρέει δὲ πολυάριθμα δῶρα, ὑπὸ τῶν βασιλέων καὶ τῶν ἄλλων Ἐλλήνων ἀφιερωθέντα. Εἰς Σαμοθράκην εὑρίσκει ἀσύλον ἡ Πτολεμαῖον τὸν Κεραυνὸν φεύγουσα σύζυγος Πτολεμαίου τοῦ Φιλαδέλφου Ἀρτινόη, εἰς τὴν αὐτὴν γῆσσον προσφέγει καὶ διτελευταῖς τῶν βασιλέων τῆς Μακεδονίας Περσέως, ἡττηθεὶς ὑπὸ τῶν Ρωμαίων, αὐτῷ δὲ ἀποσύρεται προσωρινῶς καὶ Πτολεμαῖος δ. Φιλαδέλφος μετὰ τὴν ὑπὸ τοῦ Ἀντιόχου ἤτταν αὐτοῦ. Ἐν γένει ἡ ιερὰ νῆσος ἀπέλαυσε τότε ἐν μέσῳ τῆς ἐπικρατούσης κατὰ πάντα τὸν ἔλληνικὸν κόσμον γενικῆς ἀναστάτωσες ἀληθοῦς θείας ἀνακωχῆς, παρὰ πᾶσιν ἀνεξιρέτως σέβαστης, ἐπιτρέποντος δὲ τοῖς εὐτεβέσι νὰ μεταβείνωντας ἀθρόοι κατ' ἔτος, μηδένα διατρέχοντες κίνδυνον, δὲς δὲ μόνον κατὰ τὸ ἀπὸ τοῦ Μεγάλου Ἀλεξανδρου μέχρι τοῦ Αὐγούστου χρονικὸν διάστημα παραβιαθέσης τῆς ιερᾶς ταύτης ἐκεγειρίας. Τὸ ἔδυτος τῆς Σαμοθράκης ἦν ἀσύλον ἀπαραίτατον, ἀλλὰ ἡ ἐνάσκησις τοῦ δικαιώματος τοῦ ἀσύλου τούτου ἦν αὐστηρῶς κεκανονισμένη ὑπὸ τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἀρχῶν, ὡς τοῦτο βλέποντες ἐν τῷ παραδείγματι τοῦ στρατηγοῦ τοῦ Περσέως Ἀγησάνδρου, διν, προσφύγοντας ἐκεῖσες μετὰ τὸν φόνον τοῦ Εὐμένους, οἱ ιερεῖς ὑπέβαλον εἰς λεπτομερῆ ἀνάκρισιν περὶ τῶν περιστάσεων, καθ' ᾧ δὲ φόνος ἐξετέλεσθη.

Κατὰ τὴν αὐτὴν ὥταύτως ἰστορικὴν περίοδον, τὴν μακεδονικὴν καὶ ἀλεξανδρείνην, ἀνωκροδιμήθησαν λαυρῶν τὰ ιερὰ κτίρια τῆς νήσου. Τὰ ἐρείπια αὐτῶν ἐπισταμένως ἐμελετήθησαν ὑπὸ τῶν ἀρχαιολόγων κατὰ τὰς ἀνασκαφάς, τὰς διεξαγθείσας: ὑπὸ τοῦ Ἀδεστριακοῦ Conze κατὰ πρώτον, εἴτα ὑπὸ τῶν Γάλλων Deville καὶ Coquart, καὶ τελευταῖον τῷ 1875 ὑπὸ τῆς αὐτοτριακῆς ἀποστολῆς, ἡς ἤγειτο δὲ αὐτὸς Conze. Κατὰ τὰς ἀνασκαφὰς ταῦτας ἀνεκαλύθησαν τὰ ἔγχη ἔνδος μόνου κτιρίου ἀρχαιοτέρου τοῦ Φιλίππου τῆς Μακεδονίας καὶ τριῶν ἄλλων ναῶν πλησίον ἀλλήλων κειμένων, πολλῷ δὲ τοῦ πρώτου πολυτελεστέρων καὶ εἰς τοὺς χρόνους τῶν διαδόχων τοῦ Ἀλεξανδροῦ ἀναγομένων. Δύο ὅμως εἶναι τὰ σπουδαιότατα τῶν ἀνακαλυφθέντων οἰκοδομημάτων καὶ τὰ λεπτομερέστερον μελετηθέντα, ἐν μὲν στρογγύλου σχήματος καὶ ἐσταγασμένον ὡς φύλετον, χρησιμῶν πιθανῶν διὰ τὰ μυστικὰ θεάματα, τὰ κατὰ τὰς μυσήσεις, καὶ ἰδρυθὲν ὑπὸ τῆς Ἀριστούρης εἰς ἀνάμνησιν τοῦ ἀσύλου, διπερ οἱ θεοί, ὡς προείπομεν, παρέσχον αὐτῇ, καὶ ἔτερον μέγας δωρικός ρυθμός ναός, διεγόμενος, ὡς δὲ ἐν Ἐλευσῖνι, Ἄντετορον.

Αἱ πλεῖσται τῶν ἐν Σαμοθράκῃ ἀνακαλυφθείσῶν ἐπιγραφῶν ἀνάγονται ὡς ταύτως εἰς τοὺς μακεδονικούς ἢ τοὺς ρωμαϊκοὺς χρόνους, ἐν αὐτῶν δὲ μανιάνομεν τὰς πολιτείας, αἵτινες ἐπιμεπον θεωροῦνται κατὰ τὴν ἐπιτηδίαν τῶν θεῶν πανήγυριν, ὡς καὶ τὰς πόλεις, ἐξ ὃν μετέβαινον προσκυνηταί· τοιαῦται λοιπὸν ἡσαν τὸ Δῖον ἐν Μακεδονίᾳ, ἡ Σάτος, τὰ Ἀθηναῖς καὶ ἡ Μαρώνεια ἐν Θράκῃ, ἡ Κύζικος, ἡ Ἀθύδος, ἡ Δάρδανος, ἡ Ἐρετός καὶ ἡ Κύμη ἐν Μυτίζῃ καὶ Αἰολίδῃ, αἱ Κλαζομεναί, ἡ Τέας, ἡ Κολοφῶν καὶ ἡ Ἐρετός ἐν Ιωνίᾳ, τὰ Ἀλεπούτα, ἡ Ἀλακαστρός καὶ τὸ Κεραυνός **ΑΚΑΔΗΜΙΑ** Ἀστοπαλαια. Έκ τῶν ἀποτέρων κειμένων χωρῶν μόνον σχεδὸν ἐκ Γόρτυνος τῆς Κρήτης, ἐξ Ἡλείων καὶ ἐκ Ρώμης προστρέχοντο προσκυνηταί. Οἱ Ρωμαῖοι προσκυνηταὶ εἶναι πολυάριθμοι, λατινιστὶ δὲ χαράσσουσι τὰς εἰς ἀνάμνησιν τῆς μυστήσιας αὐτῶν ἐπιγραφάς. Η Σαμοθράκη θεωρεῖται ὑπὸ αὐτῶν ἐθνικὸν ἱερόν, τῶν ιερέων τῆς νήσου ἐπιμελῶν καλλιεργητάντων καὶ διατηρητάντων ἐπὶ πολιτικῷ σκοπῷ τὴν πίστιν διτοι οἱ Penates τῆς Ρώμης εἶναι οἱ αὐτοὶ τοὺς θεοὺς τῆς Σαμοθράκης, μετενεγένετες εἰς Τροίαν ὑπὸ τοῦ Δαρδάνου καὶ ἐκεῖθεν εἰς Ρώμην ὑπὸ τοῦ Αινείου. Έκ τούτου σπουδαῖα πρόσωπα τῆς Ρώμης προσθυμοῦνται νὰ μυηθῶσι μᾶλλον τὰ ἐν Σαμοθράκῃ ἡ τοῦ ἐλευσίνης μυστήρια. Ο Μάρκελλος, ὁ πλούσια δωρησάμενος δῆμοις τοῖς ὑποίτης τῆς Σαμοθράκης, καὶ δ. Κικέρων αὐτὸς καταλέγοντας ἐν τοῖς μεμυημένοις. Ο Βοκώνιος κατὰ τὴν ἐκπατρείαν τοῦ Λουκούλου ἐναντίον τοῦ Μιθριδάτου ἀνέκοψε τὴν ὁδὸν αὐτοῦ ἐν Σαμοθράκῃ, ἵνα παραστῇ εἰς τὴν μεγάλην ἐτήσιον ἑορτὴν καὶ μετάσχῃ τῶν μυστηρίων, βραδύτης, ἥτις παρέσχε τῷ βασιλεῖ τοῦ Πόντου τὸν ἀπαιτούμενον χρόνον νὰ διεφύγῃ. Κατὰ τὸ 18 μ. Χ. δ. Γερμανικὸς

διτανώτως ἀπεφάτισε νὰ μηνθῇ τὰ μυστήρια, ἀλλ᾽ ἐναντίοι ἄγεμοι δὲν ἐπέτρεψαν αὐτῷ νὰ προσορμισθῇ εἰς τὴν νῆσον. 'Ἐπ' αὐτῶν ἔτι τῶν χρόνων τοῦ Λιβανίου, κατὰ τὸν τέταρτον δηλ. αἰώνα μ. Χ. τὰ μυστήρια τῆς Σαμοθράκης ἐξηκολούθουν κανονικῶς τελούμενα.

ὅγθας τοῦ Ἀγέροντος πρὸς καθαριόν, ἔκειτο κατέστη Ἐκάτη.

'Ἐν τοῖς μυστηρίοις τῆς Σαμοθράκης, ὡς οὐδὲν τοῖς Ἐλευσινίοις, δὲν ὑπῆρχε κατήγησις, οὐδὲν δογματικὴ διδασκαλία. Τὸ πᾶν συνίστατο εἰς σύνολον τὶ θεμάτων, ὑπὸ διεισιδάμονος σφραγισμοῦ περιβλλούμενον, ἀποκρυπτοῦ-

Αἱ περὶ αὐτῶν τῶν μυστηρίων πληροφορίαι ἡμῖν δὲν εἰναι πολλαῖ. Τῶν μυστηρίων προσήδεινε πολύστριμος ἐκεκλησιαστικὴ ἱερεργία, ἡς ἡγεῖτο διασιλεύει, ὡς δι πρόσδορος τοῦ Ἱερατικοῦ συμβουλίου ἀλέγετο, ἀναφερόμενος ἐν ταῖς ἐπιγραφαῖς καὶ ὡς πρῶτος τῆς νήσου δικαστής, δι αὐτὸς δὲ πιθανῶς πρὸς τὸν Ἱεροψάντην. Ός ἐν πᾶσι τοῖς μυστηρίοις, τῆς μυσῆσεως προηγεῖτο ἡ ἐκτέλεσις σπουδαίων καθητικῶν διατυπώσεων.

διεισῆγον εἰδίκοις ιερεύς, Κόνης ἢ Κοίης καλούμενος, εἰς τὸ δόνομα τοῦ ὅποιου ἀποδίδοται ἡ σημασία τοῦ καθαριστοῦ. Οὗτος ὑπέβαλλε τοὺς ὑποψήφιους εἰς ἀληθῆ ἔξομολόγησιν καὶ ἀπέτει παρ' αὐτῶν τὴν ἀποκάλυψιν πάντων αὐτῶν τῶν ἀμαρτημάτων. «Ο Πλούταρχος ἐν τοῖς Ἀποφθέγμασιν Συναρέπειν διαλέγεται τοῦτον τοῦτον τοῦ εἰρημένου ιερώς καὶ οἰεταχῇ νὰ εξομολογηθῇ τὸ μέγιστον τῶν ἀμαρτημάτων, «Σὺ η οἱ θεοὶ ἀπαιτοῦσι τοῦτο;» ἤρωτητεν δὲ Λακεδαιμονίος στρατηγός. «Οἱ θεοὶ ἀπεκρίθη ὁ Ιερεύς. «Ἀπογιώρθησον λοιπόν, ἀντείπευ δὲ πο-

νηρδς Λύσανδρος, οὐδὲ διμολογήσω τοῦτο τοῖς θεοῖς, ἃν με ἐρωτήσωσιν». Ὁ δὲ Ἀνταλκίδης ἦν τὴν τῇ αὐτῇ περιστάσει ἡρκέσθη νὰ εἴπῃ: «Οἱ θεοὶ γυνώσκουσι τοῦτο». Καὶ περὶ αὐτῶν τούτων μάλιστα τῶν Καβείρων λέγεται ὅτι διεξῆγαν καθαριμός, ἀναλόγους πρὸς τοὺς ἐν τοῖς μυστήριοις αὐτῶν διενηγομένους, ἔχασεί-ψαντες κατά τινα μᾶθον ἀπὸ τοῦ Δαρδανού τὴν κηλίδα ἀμαρτήματος. Κατ’ ἄλλον μᾶθον, παρασχόντα πιθανῶς τὸ θέμα μέμου τινες τοῦ Σώφρονος, «Ἄγγελος, ή θυγάτηρ τοῦ Διὸς καὶ τῆς Ἡρας, ὑπεξήρεσε παρὰ τῆς μητρὸς καὶ ἐδωρήσατο τῇ Βερώπῃ τὸ μῆρον, οὐ χρῆσιν ἐποιεῖτο κατὰ τὴν κόμμωσιν αὐτῆς, ἵξ οὐ κατὰ τὸν μῆθον τὸ ἄκρως λευκὸν γρῦμα τῆς

Ἐπιδερμίδος τῶν κατοίκων τῆς φερενόμου ἡ-
πείρου φοβουμένη δύως είτα τὴν δργήν τῆς
Ἴρας, προσέφυγε κατὰ πρώτον εἰς τὸν οἰκον
νεωτελ τεκούσης γυναικός, είτα δὲ εἰς νεκρώ-
σιμόν τινα πομπῆν. Τότε δὲ Ζεὺς ἐνετέλατο
τοῖς Καβείροις νά δόδηγχσωτιν αὐτὴν εἰς τὰς

"Οντως τὸ κυριώτατον προνόμιον, ὅπερ ἡ
ἐν Σαμοθράκῃ μύησις παρείχει καὶ ὅπερ τὰ
μάλα περιπόθητον ταῦτην καθίστη, ἵν τὸ
δικαίωμα, οὐ οἱ γνώντες ἥδη τὰ ἀληθῆ ὄν-
ματα τῶν Καβείρων ἀπέλαυνον, τοῦ ἀπευ-
θύνειν τοὺς θεοὺς τούτοις δημοσιεύτην καὶ

παντοδύναιμον ἐπίκλησιν, βεβαίαν ἐπάγουσαν τοῖς δεομένοις τὴν ἐν κινδύνῳ θείαν ἐπικουρίαν. Ὡν δ' ἡ ἐπικυρία αὕτη ἀμέσος καὶ τελεσφόρος ἐν παντὶ μὲν κινδύνῳ, μάλιστα δὲ ἐν θαλασσίᾳ, ἵτε ἐπικρατοῦσῆς τῆς ίδεας διὰ τὰ τῶν Διοσκούρων πυρὰ εἴναι ἐμφάνισις τῶν Καβείρων, ίδεα ναυτική, ἐπαγαγοῦσσα καὶ τὴν παρ' Ἀθηναίων μνημονευομένην ἀφιέρωσιν τοῖς θεοῖς τούτοις τῶν ἰχθύων, τῶν καλουμένων πομπήλων.

Ἄλλα Διόδωρος διεκελιώτης ἀποδίδωσι τοῖς μαστηρίοις τῆς Σαμοθράκης τὴν ίδιότητα τοῦ βελτίων καθιστάναι τοὺς μεμυημένους, μόνη δὲ ἡ ἐν κινδύνῳ ὄλικὴ τῆς ζωῆς τοῦ ἀνθρώπου προστασία δὲν ἀποτελεῖ βελτίωσιν αὐτοῦ· οὐδὲ ἀπιθάνως ἄρα δ. F. Lenormant εἰκάζει διτὶ ἀλλα παρείγοντο ἐλπίδες τοῖς μεμυημένοις, λόγου αὐτοῖς γινομένου περὶ μετὰ θάνατον ζωῆς, διτὶ δ' οὗτοι, μοσύμενοι τὰ μυστήρια καὶ μετέχοντες αὐτῶν, ἀπεκόμιζον τὴν πεποιθήσιν διτὶ ἑξηφάλισαν ἕαυτοῖς εὐδαιμονα ἐν τῇ ἀλλῃ ζωῇ βίον. Ὁ μῦθος τοῦ λάχιστον τῆς Ἀγγέλου, περὶ οὐ προηγουμένων εἰπομεν, συνάπτει τοὺς καθειρικοὺς τῆς Σαμοθράκης θεούς τῷ τοῦ Πλάτωνος βρασιλείῳ καὶ ταῖς ὑποχθονίοις θεότησιν. Ἀλλως, σιγώντων περὶ τοῦ ζητήματος τούτου τῶν συγγραφέων, προσφέντοις εἰς τὴν μαρτυρίαν τῶν μνημείων.

Ἐπί τινος τῶν ἀγγείων τῆς σύλλογῆς τοῦ δουκὸς de Blacas ὑπάρχει εἰκόνων, διάσημοις παρὰ τοῖς ἀρχαιολόγοις καταστήσασα τὸ κεραμογραφικὸν ἔκεινον μνημεῖον, παριστάσα δὲ σκηνὰς τοῦ Ἀδεου, ὑπὸ τὴν ἔμπνευσιν τοῦ ὁρφωμοῦ σχεδιασθείσας καὶ αἰτίες, μυστικὸν προδήλων φέρουσαι καραπήρας, μετέπολλης πιθανότητος ὑπὸ τῶν ἀρχαιολόγων σχετίζονται πρὸς τὰ μυστήρια τῆς Σαμοθράκης. Τοῦ μνημείου τούτου καὶ προηγουμένων ἀποιτάμεθα μνεῖαν, ὡς παρέχοντος ἡμῖν τὰς καθειρικὰς θεότητας ὑπὸ Ἑλληνικῆν μορφήν.

Ἐν τῷ κέντρῳ παριστάται μέγια δένδρον, οὗ αἱ ρίζαι εἰσὶ βεβυθισμέναι ἐν τῷ Ἀδη, οἱ δὲ κλάδοι ἔκτεινονται πρὸς τὰς ἄνω ἐκτάσεις, ἐνθα διάρχουσιν αἱ τῶν καθειρικῶν μυστηρίων θεότητες Ἀξιόκερσα, Ἀξιόκερσος καὶ Κάσμιλος, παριστάμεναι, ὡς προείπομεν, ὑπὸ τὴν μορφὴν τῆς Ἀφροδίτης, ἥν συνοδεύει δ. Ἔρως, τοῦ Πανὸς καὶ τοῦ Ἐρμοῦ. Κατὰ τοὺς ἀρχαιολόγους τὸ δένδρον, τὸ μέσον τῆς σκηνῆς κατέχον τὸν οὐρανὸν καὶ τὸν ἰχθύον.

Οὐλως ίδιαζουσα ἐν Σαμοθράκῃ λεπτομέρεια, ὑπὸ τῶν ἐπιγραφῶν ἀνακαλυπτομένη, εἰναι διτὶ αἱ μυήσεις δὲν διεξήγοντο ἀπαξ μό-

δην παριστάν, εἰναι τὸ δένδρον τοῦ κόσμου, ὅπερ οὕτω μέγια πρόσωπον διαδραματίζει· ἐν τοῖς ἀρχαιοτάτοις μύθοις πάντων τῶν κλάδων τῆς ἀριανῆς φιλήσι, δένδρον, οὗ τοὺς μὲν κλάδους ἀποτελοῦσι τὰ νέφη τοῦ οὐρανοῦ, τὸν δὲ καρπὸν τὸ πῦρ τοῦ κεραυνοῦ. Κάτω δὲ θυφαλλικὸς ἐριθῆς ἀγενείου τινὸς θεοῦ, τῷ μυστικῷ καὶ ἐπιταφείῳ μύρτῳ ἐστεμένος, ἐκπρωπεῖ τὰς ὑποχθονίους γέρας, διότι εὐχερῶς ἐν αὐτῷ ἀναγνωρίζεται διαίνουσας· Ἀδες, ὁ ἀδετὸς τῷ Ἀξιόκερσῳ τῶν μυστηρίων. Δεξιὰ τοῦ δένδρου καὶ τοῦ ἐρυμοῦ φάνεται δ. Ὁρφεύς, διενταῦθεν ἐκτελεῖ χρέη τοῦ κατ' ἑσχήν μυσταγωγοῦ, ὡς διδάσκαλος δὲ τῆς φερωνύμου αἱρέσεως δυνάμενος ἀρμοδιώτερον ἦν ἀλλαχοῦ νὰ κατέχῃ θέσιν ἐν Σαμοθράκῃ. Τῇ μὲν εινούμῳ ἐπέζηε διτὶ ἀλύσεως τὸν Κέρθερον τρικέφαλον, ἔτοιμον νὰ ἐφορμήσῃ. Τῇ δεξιᾷ δὲ προσφέρει τὴν κιθάραν αὐτοῦ ἐφήδην τινί, διτὶ τοῦ ἐτέρου μέρους τοῦ δένδρου καὶ τοῦ ἐρυμοῦ τείνει τὴν κείρα, ἵνα λαβῇ αὐτήν. Ὁ ἐφῆδος αὐτοῖς εἰναι διεμηνέος, διν δ. Ὁρφεὺς ὑποδέχεται ἐν τῇ ἀλλῃ ζωῇ τοῖς μυστήρια καὶ μετέχοντες αὐτῶν, ἀπεκόμιζον τὴν πεποιθήσιν διτὶ ἑξηφάλισαν ἕαυτοῖς εὐδαιμονα ἐν τῷ λάχη ζωῇ βίον. Ὁ μῦθος τοῦ Ἀργείου τοῦ θεοῦ τῆς Σαμοθράκης θεούς τῷ τοῦ Πλάτωνος βρασιλείῳ ταῖς ὑποχθονίοις θεότησιν. Ἀλλως, σιγώντων περὶ τοῦ ζητήματος τούτου τῶν συγγραφέων, προσφέντοις εἰς τὴν μαρτυρίαν τῶν μνημείων.

Ἐπί τινος τῶν ἀγγείων τῆς σύλλογῆς τοῦ δουκὸς de Blacas ὑπάρχει εἰκόνων, διάσημοις παρὰ τοῖς ἀρχαιολόγοις καταστήσασα τὸ κεραμογραφικὸν ἔκεινον μνημεῖον, παριστάσα δὲ σκηνὰς τοῦ Ἀδεου, ὑπὸ τὴν ἔμπνευσιν τοῦ ὁρφωμοῦ σχεδιασθείσας καὶ αἰτίες, μυστικὸν προδήλων φέρουσαι καραπήρας, μετέπολλης πιθανότητος ὑπὸ τῶν ἀρχαιολόγων σχετίζονται πιθανότητος ὑπὸ τῶν καθειρικῶν σχετίζονται πρὸς τὰ μυστήρια τῆς Σαμοθράκης. Τοῦ μνημείου τούτου καὶ προηγουμένων ἀποιτάμεθα μνεῖαν, ὡς παρέχοντος ἡμῖν τὰς καθειρικὰς θεότητας ὑπὸ Ἑλληνικῆν μορφήν.

Ἐν τῷ κέντρῳ παριστάται μέγια δένδρον, οὗ αἱ ρίζαι εἰσὶ βεβυθισμέναι ἐν τῷ Ἀδη, οἱ δὲ κλάδοι ἔκτεινονται πρὸς τὰς ἄνω ἐκτάσεις, ἐνθα διάρχουσιν αἱ τῶν καθειρικῶν μυστηρίων θεότητες Ἀξιόκερσα, Ἀξιόκερσος καὶ Κάσμιλος, παριστάμεναι, ὡς προείπομεν, ὑπὸ τὴν μορφὴν τῆς Ἀφροδίτης, ἥν συνοδεύει δ. Ἔρως, τοῦ Πανὸς καὶ τοῦ Ἐρμοῦ. Κατὰ τοὺς ἀρχαιολόγους τὸ δένδρον, τὸ μέσον τῆς σκηνῆς κατέχον τὸν οὐρανὸν καὶ τὸν ἰχθύον.

Οὐλως ίδιαζουσα ἐν Σαμοθράκῃ λεπτομέρεια, ὑπὸ τῶν ἐπιγραφῶν ἀνακαλυπτομένη, εἰναι διτὶ αἱ μυήσεις δὲν διεξήγοντο ἀπαξ μό-

νον τοῦ ἔτους, ὡς ἐν Ἐλευσίνῃ, καὶ ἐν μεγάλῃ μόνον καὶ πανδήμῳ τελέσει τῶν μυστηρίων. Τὰ πρόσωπα, ἀτινα ἀφιέρωσκαν ἐπιγραφὲς εἰς μνημόσυνον τῆς μυήσεως αὐτῶν, μάλιστα δ' οἱ Ρωμαῖοι, ἐμερίμνησαν ν' ἀναφέρωσι καὶ τὴν χρονολογίαν τῆς πράξεως ἐντεῦθεν λοιπὸν μανθάνοντες διτὶ ἐγίνοντο δεκτοὶ ὡς τε ἀπλοὶ μόσται καὶ ὡς με-

σται εἰς εθεῖς κατὰ πάντα μῆνα τοῦ ἔτους, ἀπὸ τοῦ μαῖου μέχρι τοῦ σεπτεμβρίου, ἐξ οὐ συμπερινέται διτὶ ἡ ἐν Σαμοθράκῃ μύθοις δὲν ἀπῆται οὕτω μαχαρᾶς τελετάς, ὡς ἡ ἐν Ἐλευσίνῃ. Οὐχ ἡττον ὑπῆρχε πάντοτε ἡ μεγάλη ἑταῖς ἐφορή, μετ' ἐκτάκτου λαμπρότητος ἐν μεγίστῃ συρροῇ προσκυνητῶν τελουμένη καὶ τῇ δροὶ ἀπεδίδετο χαρακτήρα ἀγιότητος μείζονος ἡ κατὰ τὰς μυήσεις, τὰς διεξαγομένας κατὰ τὸ λοιπὸν τοῦ ἔτους. Ἐπελείτο δ' ἡ μεγάλη αὔτη τῆς Σαμοθράκης πανήγυρις, καὶ ἡ ἦν καὶ αἱ θεωρίαι διπὸ τῶν ἐλληνικῶν πολεισμῶν τείνει τὴν ἀρκάδων. Κάτωθεν τῆς πόλεων ἔκειντο αἱ πέτραι· Ἄχαιοί, ἀπετεμημέναι ἐκ τοῦ ὄρους, ἐξ οὐ ἐπήγαγεν διποταμού. Ἱαρδάνης, Οἰνομάσθη Σάμος διὰ τὸ ὑψός τῆς θέσεως, διότι τάκμους ἐκάλουν τὰ ψύη.

ΣΑΜΟΣ, διάσημος τοῦ Ἐλληνικοῦ Ἀρχιπελάσιου νῆσος, μετὰ 43,901 κατοίκων, αὐτόνομον μὲν νῦν ἀποτελοῦσσα ἡγεμονίαν, σπουδαῖον δὲ διαδραματίσασα πρόσωπον καθ' ὅλας τὰς περιόδους τῆς ἐλληνικῆς ιστορίας. Τὰ κατ' αὐτήν ὑπάγομεν ὑπὸ τρία γενικά κεφάλαια, α') Γεωγραφία, β') Ιστορία, γ') Ενεστῶτας τάξις, διπό τῶν ἐλληνικῶν πολεισμῶν τείνει τὴν θέσεως, διότι τάκμους ἐκάλουν τὰ ψύη.

ΣΑΜΟΣ, διάσημος τοῦ Ἐλληνικοῦ Ἀρχιπελάσιου νῆσος, μετὰ 43,901 κατοίκων, αὐτόνομον μὲν νῦν ἀποτελοῦσσα ἡγεμονίαν, σπουδαῖον δὲ διαδραματίσασα πρόσωπον καθ' ὅλας τὰς περιόδους τῆς ἐλληνικῆς ιστορίας. Τὰ κατ' αὐτήν ὑπάγομεν ὑπὸ τρία γενικά κεφάλαια, α') Γεωγραφία, β') Ιστορία, γ') Ενεστῶτας τάξις, διπό τῶν ἐλληνικῶν πολεισμῶν τείνει τὴν θέσεως, διότι τάκμους ἐκάλουν τὰ ψύη.

α'. Γεωγραφία.

1. Γεωγραφικὴ θέσις. Ἡ Σάμος, περιλαμβανούσην εἰς τὸ σύμπλεγμα τῶν Ἀνατολικῶν Σποράδων, ἐκτείνεται μεταξὺ τῆς 20° 36' 50'' καὶ 27° 5' 40'' Αἰγαίου καὶ μεταξὺ τῆς 37° 39' 45'' καὶ 37° 50''. Β πλάτους διεξάγοντες, ἐκαλούνται τοῦ Σάμου, οὓς οἱ Ρωμαῖοι ὡς τοὺς προγόνους τῶν παρ' αὐτοῖς Σαλλιών (Salii) ἐθεωροῦσαν.

Ἐν Σαμοθράκῃ ὑπῆρχε πρὸς τούτοις καὶ μαντεῖον τῶν θεῶν Καβείρων, τὴν συμβουλὴν τοῦ δροὶού καὶ αὐτὸς δ. Λύσαγχος, διτὶ τὰς μυτήρια ἐμύθη, ἀπεκαλέσατο. ΣΑΜΟΛΑΣ, ἐξ Ἀχαΐας, εἰς τῶν τριῶν πρεσβευτῶν, οἵτινες ἀπεστάλησαν ὑπὸ τῶν περὶ τὸ Κύρον Ἐλλήνων ἐκ Κοτυώρων εἰς Σινώπην τῷ 400 π. Χ. πρὸς αὔρεσιν πλοίων διὰ τὴν μεταγωγὴν τοῦ στρατοῦ εἰς Ηράκλειαν. Μετ' οὐ πολὺ, τῶν Ἐλλήνων ἐν Κάληπη διατριβότων, δ. Σαμόλας ἀναφέρνεται διοικῶν ἀπόσπασμα ἐφεδρείας κατὰ τὴν ἐπιτυχῆ μάχην πρὸς τοὺς συμμάχους στρατοὺς τῶν Βιθυνῶν καὶ τοῦ Φαρναβάζου.

ΣΑΜΟΛΑΣ. ἐξ Ἀρκαδίας καταγόμενος, ἐν εἰς τῶν ἀνδριαντοῖων, οἵτινες κατεκαύσαν τὰς δρειχαλκίνους μορφάς, τὰς αἱδίας δὲ λαδὸς τῆς Τεγέας ἀφιέρωσεν ἐν εἴδει ιανθημάτων εἰς Δελφούς ἐκ τῶν λαχφύρων, (ΤΟΜΟΣ Ζ').

2. Μέγεθος. Ἡ νῆσος, σχῆμα δρός φύλου σχεδὸν ἔχουσα καὶ κατὰ μῆκος μὲν ἀπ' Α πρὸς Δ ἐκτεινομένη, κατὰ πλάτος δὲ ἀπὸ Β πρὸς Ν, ἔχει μῆκος μὲν $30'$ καὶ $30''$, πλάτος δὲ $11'$ καὶ $15''$, ἦτοι μέγιστον μῆκος ἀπὸ Καλαμπαχατσίου μέχρι Δομούζ-μπουροῦ 25 μιλίων, μέγιστον δὲ πλάτος ἀπὸ Τηγανίου μέχρι Καρλοβασίων μιλίων 11. Περιφέρειαν ἡ Σάμος ἔχει 75 ναυτικῶν μιλίων, ἦτοι 24 ώρῶν καὶ $10'$, οὗσαν μετὰ κατακολυπισμῶν μὲν ὑπὲρ τὰς 260,000 πήγεων, ἀνευ δὲ κατακολυπισμῶν 160,000.

3. Νησίδες Σάμου. Αἱ μᾶλλον ἄξιαι λόγου παρὰ τὴν Σάμον νησίδες εἰναι: πρὸς τὸ ΒΑ αὐτῆς ἀριστερῷ τῷ εἰσιόντι εἰς τὸν λιμένα Βαθέος αἱ παρὰ Πλινίῳ ἀπαντῶσαι Ρυπαρά, Νυμφαία καὶ Ἀχιλλεία, κατὰ τοὺς προγενεστέρους μὲν χρόνους καλούμεναι Πηλοῦ Νησία, νῦν δὲ Νησία τοῦ Κότζικα ἀπὸ 150 περίπου ἑτῶν καλούμεναι ἐκ τῆς παρακειμένης ἐπὶ τῆς Σάμου μονῆς τῆς Ζωδόχου Πηγῆς τοῦ Κότζικα, δύομιναι δὲ εἰδικώτερον Πρασονῆσι, Δασκαλίαι Διαπόρι καὶ Μαχρονήσι ἡ Ἀγία Παρασκευή.

ἀνέσειον τὰ παράλια τῆς Μικρᾶς Ἀσίας ὅπερες ἔτεις ἐκτίζετο ὁ ἐν Ἑρέσφι ναὸς τῆς Ἀρτέμιδος, διάφορα ἐλήφθησαν προφυλακτικά μέτρα πρὸς συνοχὴν τοῦ αἰλονιώμενου ἑδάφους. Ἀφ' ἑτέρου καὶ ὅποι τῷ μυθολογικῷ πέπλῳ χεκαλυμμένας εὑρίσκομεν σχετικὸν μαρτυρίας. Οὐ μῦθος π. χ. τοῦ Ἡρακλεῖδος περὶ τῶν Ναιάδων καὶ ὁ τοῦ Πλουτάρχου πε- τῆς πρὸς Διόνυσον μάχης τῶν Ἀμαζόνων κατ' ἀκολουθίαν τῆς δοπίας ἐρέχχυτη ἐν πρώτῃ μέγα τι καὶ διάπορον φύεσθαι μέντον αἰτῶν, καὶ εἰδόλγως δύνανται νὰ ἐξηγηθῶσι δι' ἡγε- στείων ἐκρήξεων. Τὸ τρανάτατον τοῦ πρό- ματος τεκμήριον εἶναι ὁ σχηματισμὸς τῶν δρέων τῆς νήσου, μάλιστα δὲ τοῦ Σεϊτάν, δι- ρωγότος ἀνθεμεν ἔως κατώ.

5. Ὁρεογραφία. Τὰ ὅρη τῆς Σάμης μίαν κυρίως ἀποτελοῦσι σειράν, ἔκτεινομέ δι ὅλης τῆς νήσου ἀπ' Α πρὸς Δ, ἀλλὰ διακ δουμένην εἰς αὐθυπόστατα σχεδὸν ὅρη. Κ δύο κυρίως ὑπάρχουσιν ἐπὶ αὐτῇ, δι "Α μπελος, ποιῶν ἀπο τειχίς, περιβαλλομένην, καὶ δι Κερκετεύ ενδιδότερον τοῦ Ἀμπέλου ὅρος

ΑΚΑΔΗΜΩΝ

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΑΓΓΕΛΟΣ Ενδοξον σε και το εν αυτη
νησος η Γαϊδουρονησι) και εξης αι Ναρχη
κιαι η Ναρθη κιδες, δωλ ξινωλογωνται
η Λειψός, Λειψόν η Ληψία και ει
Ναρχιοι η Άρχιοι. Πρδς την νοτιο
δυτικην ρχρν κειται η Σαμιοπούλα,
υπό τινων θεωρουμένης ή Τραγία, παρ' η
συνερχοτήθη πεισματώδης Αθηναίων και Σα
μιών ναυμαχία, και επι τέλους αι Κορασ
σίαι η Φουρνοι (Άγιος Μηνᾶς, Κρουσσοί
μετ' άρχιων έρειπιων, Θάμενα, Μακρονησο
και Ανθρωποφάγοι).